

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

9 januari 2024

Kenmerk

Z/23/065028 / D/23/127457

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Energietransitie

Opsteller

Zwiers, Richard

Onderwerp

Gevolgen van netcongestie voor gemeente Woerden

Kennisnemen van

De gevolgen van netcongestie voor Woerden

Inleiding

Op 27 juni 2023 heeft de regionale netbeheerder Stedin netcongestie afgekondigd voor grootverbruik in de hele gemeente Woerden. (D/23/111662). Eind 2021 had de landelijke netbeheerder Tennet al congestie afgekondigd voor een groot deel van de gemeente.

Het is steeds drukker op het elektriciteitsnet. Daardoor kan Stedin geen nieuwe contracten meer afsluiten met grootverbruikers van stroom (zoals grotere bedrijven). Ook kunnen bestaande grootverbruikaansluitingen geen uitbreiding meer krijgen. In plaats daarvan komen aanvragen op een wachtlijst. Voor kleingebruikers (zoals huishoudens) gelden nu nog geen beperkingen, maar deze situatie kan de komende jaren veranderen.

Om exact te weten waar en wanneer dit probleem zou gaan spelen, hebben de netbeheerders aanvullend onderzoek gedaan. Op 18 oktober 2023 deelden de netbeheerders Tennet en Stedin de resultaten van dit onderzoek. Zij stuurden een brief aan de Energy Board Provincie Utrecht (waaraan provincie en gemeenten deelnemen). Deze is diezelfde dag via de griffie met uw raad gedeeld. Met deze raadsinformatiebrief informeert het college u verder over het onderzoek en wat de gevolgen zijn voor de gemeente Woerden.

Kernboodschap

Netcongestie, 'file op het elektriciteitsnet', speelt op verschillende niveaus op het elektriciteitsnet en heeft gevolgen voor verschillende groepen. Zo is er een verschil tussen congestie voor levering (opwerk van energie) en congestie voor de vraag naar elektriciteit (bedrijven en inwoners die elektriciteit afnemen). Het onderzoek en de brief van Stedin van 18 oktober gingen specifiek over afname van elektriciteit. Totdat het net is uitgebreid zijn er voor grootverbruikers van elektriciteit geen mogelijkheden om zich te vestigen of uit te breiden. Dit heeft grote gevolgen voor onder meer de aanleg en uitbreiding van bedrijfsterreinen, uitbreidingsplannen van bestaande bedrijven en diverse bouwprojecten. In de komende jaren kunnen mogelijk ook kleinverbruikers van elektriciteit door netcongestie getroffen worden. In dat geval kunnen ook plannen voor woningbouw worden geraakt.

Bedrijven worden door Stedin gevraagd om mee te werken aan oplossingen. Zo kunnen bedrijven collectieve leveringscontracten afsluiten, zodat ze onderling kunnen afstemmen welk bedrijf op welk moment van het gecontracteerd vermogen gebruik maakt. Ook kunnen bedrijven hun stroomvraag beter timen. Door niet tijdens de spits (tussen 16:00 en 20:00) stroom af te nemen helpen ze met het voorkomen congestie. Stedin werkt aan speciale contractvormen om het elektriciteitsnet te ontzien.

De impact van netcongestie is voor elk project anders. Zowel de impact als de mogelijke oplossingen zijn vaak complex en vragen per project om een nadere analyse. De gemeente Woerden is met de huidige ambtelijke capaciteit in staat om de impact van de congestie in beeld te brengen. Met onze bedrijven werken aan de genoemde oplossingen hiervoor kan niet zonder extra capaciteit en die is niet begroot. Wel is er in RES U16 verband geld vrijgemaakt om ambtelijke capaciteit te werven voor de hele regio. Gezien de schaarste op de arbeidsmarkt en de beperkte financiële ruimte in Woerden is dat volgens het college de best denkbare oplossing. Voor de opwek van duurzame energie heeft de netcongestie in de periode tot 2030 ook gevolgen, maar de doelstellingen van de gemeente om duurzame energie op te wekken met zon en wind blijven in zicht. Naar verwachting wordt de congestie opgelost in 2029-2030.

Financiën

In de begroting voor 2024 is geen geld opgenomen voor het oplossen van netcongestie. In de RES-U16 (regionale energiestrategie) wordt ook gewerkt aan de netcongestie en daarvoor zal Woerden een bijdrage leveren en op die manier is er toch deskundigheid voor gemeenten beschikbaar. De praktijk moet uitwijzen of wij onze ondernemers hiermee voldoende kunnen ondersteunen.

Aanvullend is Stedin is onder gemeenten op zoek naar financiering bij bestaande en nieuwe aandeelhoudende gemeenten. Woerden zal niet op dit verzoek ingaan gezien de beperkte investeringsruimte in de Woerdense begroting.

Vervolg

De gemeente Woerden overlegt met Stedin over werkafspraken voor versnelde uitvoering van uitbreiding van het elektriciteitsnet werkzaamheden. Hiervoor wil Stedin een bestuursovereenkomst sluiten om de netverzwaringen beter op elkaar af te stemmen.

De gemeente Woerden heeft op 13 november samen met Stedin, de provincie Utrecht en de OKW een bijeenkomst georganiseerd voor ondernemers over energiezuikerheid en netcongestie. Op deze bijeenkomst werden ondernemers geïnformeerd over mogelijkheden om met de congestieproblematiek om te gaan.

Belangrijk onderdeel van de netcongestie aanpak is het op orde brengen van het hoofdnetwerk in de regio. Om hierin te voorzien heeft Stedin de gemeente Montfoort verzocht medewerking te verlenen aan de realisatie van een nieuw onderstation Linschoten (voorheen: Woerden-zuid). Deze is nu voorzien nabij de oprit van de A12 en zal een belangrijke schakel zijn voor de hoofdelektriciteitsvoorziening van Montfoort en Woerden. De planning is dat dit onderstation tussen 2028-2030 in bedrijf wordt genomen. Naar verwachting zal de congestie problematiek in 2030 zijn opgelost.

Bijlagen

Bijlage 1 - technische toelichting gevolgen congestie D/23/128473
